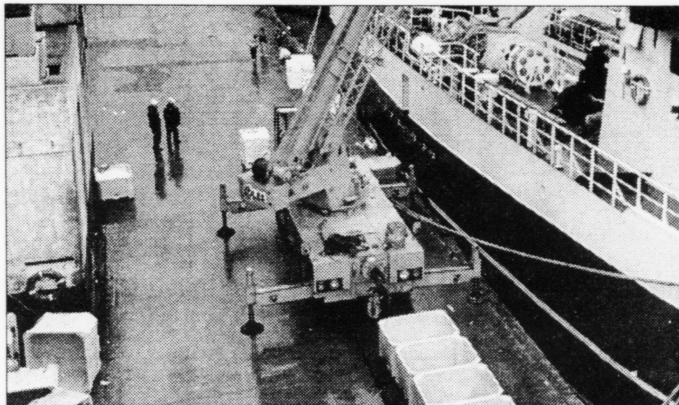

Fiskaprisirnir skrambla í botn

Í grein í norska blaðnum *Fiskaren* verður víst á, at toska-prisirir fara at fella munandi innan stutta tíð. Stjórin á Fiskasølu Føroya er samdur í, at toskaprisirnir helst fara at lækka í næstum, men hann heldur ikki, at talan verður um eina eins ógvusliga og knappliga lækking, sum norska blaðið vil vera við

Gyltu tíðirnar hjá føroysku fiskivinnuni siggja út til at fáa ein brattan enda, um spádomarnir hjá norska blaðnum *Fiskaren* um at eitt nú toskaprisurin fer at skrambla niðurfir í nærmastu framtíð

SVEINUR TRÓNDARSON
JOHN JOHANNESSEN

Tað er eingin loyna, at fiskaprisirnir hava verið serstakliga høgir seinastu tíðina. Sambært hagtølunum er úttflutningurin minkaður í nøgd, meðan hann er vaksin í virðið í 1998.

Spurningurin er so um henda gongd fer at halda sær, ella um vit kunnu vænta eitt fall í eitt nú toskaprisinum.

Tað er eitt sindur ymiskt hvussu ymsu fiskasølu-mennirnir meta um henda spurningin.

Í eini grein í norska blaðnum *Fiskaren* herfyri sæst, at norskar fiskasølu eru rættuliga bangnar fyri at prisurin á toski fer at falla við eitt brak, innan stutta tíð.

Ein sølumaður, sum *Fiskaren* hevur tosað við sigur, at hann er bangin fyri at

prísingdina á eitt nú toskamarknaðinum fer at fáa somu gongd, sum eitt nú rækjumarknaðurin var fyri.

Fyrst var ein ógvusligur prísavøkstur og síðani skramblaði prisurin í botn eftir stuttari tíð, sigur John-Hjalmar Johansen og Co AS.

Norsku fiskasølu-mennirnir ásanna at 1997 og 1998 vóru góð ár fyri fiskivinnuna, men meta ikki, at tað fer at bera til at halda prisirnir á sama støði í 1999.

Fiskasølustjórin samdur og tó

Í eini viðmerking til greinina í *Fiskaren*, sigur Hans Johannes á Brúgv, at teir eru samdir í metingunum um at prisurin óiva fer at fella í ár, men teir vænta ikki, at hann fer at fella so nógv og so ógvusliga sum norðmenn meta hann fer.

– Toskaprisurin fer nokk ikki at fella við eitt brak, tí at útboðið av toski er minkandi og tað ger, at prísfalli, eftir okkara meting, verður so ógvusligt.

Hvør er orsøkin til fallandi prisirnir?

– Alternativu vørurnar eru bilingar. Prisurin á grískjoti og flogfenaði er ógvusliga lágur í løtuni og tað ger, at kundarnir ikki vilja gjalda tann høga prís fyri fiskin.

Hans Johannes á Brúgv vísir á, at forbrúki av fiski, í eitt nú Bretlandi, er fallið við einum nýggju prosentum av somu orsøk.

Hann staðfestur, at teir longu nú merkja, at tað er torførari at sleppa av við fiskin enn tað var fyri stuttari tíð síðan, tí at teir bjóða ov hart út.

Hann tekur tó undir við metingini hjá norsku sølu-menninum, at tað altíð er ein vandi, tá prisirnir hækka

so skjótt, sum teir hava gjørt seinastu tvey árin.

Vit merkja tað longu
Kaj Leo Johannesen frá Far-ex er samdur við metingunum hjá starvsfeløgum sínum.

Fyri einum ári síðani hækkaðu fiskasølu-prisirirnir ógvusliga. Prisirnir á toski hækkaðu við uml. 50 prosentum. Og tá tað hendir so ógvusliga, so er tað altíð ein spurningur um tíð nær ein ógvuslig prís-lækking kemur.

– Eg kann við 100 % vissu siga, at prisurin í løtuni ikki siggja út til at fara at hækka. Fakta er, at eitt nú toskamarknaðurin er fallin við umleið 20 prosentum, sigur Kaj Leo.

Hann vísir á at teir stóru idnaðarframleiðarnir í Europa og í USA liggja við ávisum goymslum, sum teir kunnu byrja at framleiða í martsapríl mánaða í ár.

Hann vísir eisini á, at prisirnir á alternativum fiskavörum, eitt nú Alaskan Poll-och er nógv lægri enn prisurin á toski.

Vit høvdu eitt tilboð á borðinum í gjár, sum segði 11,80 fyri eitt kilo av poll-och ímóti 35 krónum fyri eitt kilo av toski.

– Hetta ger, at trýsti á hinar fiskavørurnar verður ógvusliga stórt.

Merkja tit so eisini at tit fáa lægri prís fyri vørurnar nú?

Ja innanfyri teir seinastu tveir mánaðirnar eru prisirnir lækkaðir við minst 20 prosentum.

Hvør er so orsøkin til prísfallið?

– Tað er, at húsarhaldini ikki vilja gjalda so nógv fyri eina ávísa vøru. Húsmodur

gjørðar, sigur hann.

Annars vísir Jákup Sólstein eisini á, at tað verður landskassin, sum verður tann stóri taparin, um fiskaprisirnir fella ov nógv.

Inntøkan hjá sjómenninum fellur og harvið fellur eisini skattainntøkan hjá landinum.

Men tað er ikki alt, tí tá fleiri av skipunum hava havt so stórt yvirskot at tey hava gildið skatt seinastu tvey árin. Og hvørur yvirskotið, so hvørur partafelagsskatturin hjá skipunum eisini, sigur Jákup Sólstein og staðfestir, at hóast skipini verða tey fyrstu sum merkja sviðjan av einum fallandi prisi, so fer tað eisini at sviða hjá landskassanum, sigur Jákup Sólstein at enda.

í USA vilja ikki gjalda so nógv fyri tosk, tá hon kann fáa onnur fiskasløg av næstan somu góðsku, nógv bilingari.

– Harafturat spælir tað sjálvandi eisini inn, at aðrar vørur, sum til dømis grískjot og flogfednaður, eru sera bilingar fløtuni.

Kaj Leo Johannesen vísir aftur, at ein lækking í føroysku veiðuni eftir toski fær nakran týðning fyri prísleguna.

– Vit eru so lítil, at vit ikki hava nakra ávirkan á marknaðin og tí hevur tað ongan týðning um bara vit minka okkara veiðu. Tað er til eina og hvørj altíð marknaðurin, sum hevur avgerðina.

Bangnir fyri at brenna seg

Kaj Leo vísir eisini á, at teir longu merkja eitt trýst á upsamarknaðin og ein ávisur nervøsitetur úti á marknaðinum.

Hvussu kemur hesin til sjóndar?

– Nógvir liggja inni við nógvum fiski og teir tora heilt einfalt ikki at liggja inni við vøruni. Teir eru heilt einfalt bangnir fyri at

brenna seg, og tá ein liggur við inni við so stórum nøgdum sum summir teirra gera, so er vandin fyri ógvusligum tapum stórum.

Kaj Leo Johannesen sigur tó, at tað er einki óvanligt í hesi prísingdini.

– Tað hevur altíð verið so, at tá prisurin hækka ógvusliga, so hevur hann ofta lyndið til at fella líka so ógvusliga sigur hann og vísir á, at henda gongdin er komin fyri fleiri ferðir fyrr á fiskamarknaðinum.

Stóra ávirkan á samfelagsbúskapin

Ein stór prís-lækking fær eisini stóran týðning fyri føroyska samfelagsbúskapin.

– Ein rættuliga stórt partur av inntøkunum til føroyska samfelagið kemur frá fiskauktflutningi og tí sigur tað seg sjálvt, at ein stór niðurgongd í fiskaprisinum fer at merkjast rættuliga væl á landskassaroknskapi-num.

– Tað sigur seg sjálvt, at yvirskotið á figgarlógini verður nógv minni av somu orsøk, sigur Kaj Leo Johannesen.

Hugna-kvøld

Leygarkvøldið 30/01 1999

Til matna:

Skeljadjóraborðiskur

v/ føroyskum hummara,

goggum og øðum

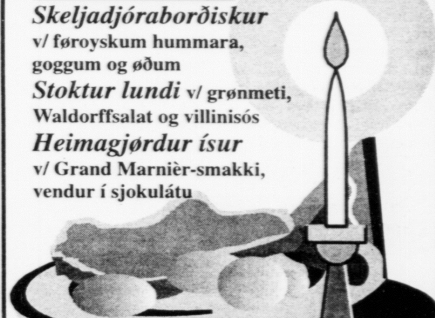
Stoktur lundi v/ grønmeti,

Waldorffsalat og villinisós

Heimagjörður ísur

v/ Grand Marnier-smakki,

vendur í sjokulátu

Undir borðhaldinum spæla
Jóhannes Andreassen
og **Sámal Petersen**
Dínér-tónleik

Aftaná spæla
LAÐAMENN
til dans

Vínarlaga bileggið borð á tlf. 31 75 00

Hotel Føroyar
Tlf. 317500

Yvirskotið hvørur

Um so er, at fiskaprisurin fellur, so verður yvirskotið hjá skipunum tað fyrsta, sum rýkur sær ein túr, sigur Jákup Sólstein, formaður í reiðarafelag Føroya

SVEINUR TRÓNDARSON

Teir, sum standa fyrst fyri at merkja eina niðurgongd, verða sjálvandi skipini og manningarnar.

Tað eru í fyrsta umfari teir, sum beinleiðis liva av inntøkuni, sum fiskiskap-urin gevur.

Vit hava biðið Jákup Sólstein, formann í Reiðarafelag Føroya um eina viðmerking til tað, sum *Fiskaren* skrivur.

– Jú, tað er altíð ein vandi

fyri hesum sigur Jákup Sólstein, sum leggur afturat at tað er teirra meting, at eitt nú prisurin á frystum toski hevur toppað, sum hann tekur til.

Hvønn týðning fær tað fyri skipini?

– Tað fær sjálvandi tann týðning, at yvirskotið, sum skipini hava havt hvørva.

Jákup Sólstein sigur, at skipini hava havt tvey góð ár í 97 og 98, og at tað eru prisirnir, sum hava verið orsøkin til tað.

– Studningurin varð tikin burtur, men tann góði fiskaprisurin hevur kompenserað fyri tí, sigur Jákup.

Hvussu stóra niðurgongd í prísinum tola skipini so?

– Í grundini tola vit onga niðurgongd í fiskaprisinum. Ein ógvuslig niðurgongd fer at merkja, at tað vera gjørðar færri fløgur og ábøtur á skipini í nærmastu framtíð.

Hann leggur afturat, at í-løgurnar eru smáar sum er. Tað eru bert teir allarmest neyðtúrviligu fløgurnar